

1 (Sem-5/FYUGP) ECO 46B MN/(B)

2025

ECONOMICS

(Minor)

Paper : ECO0500604B

(Indian Economy)

(Set-B)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. Answer the following as directed : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ লিখা :

(a) Which sector contributed most to employment in India during 1951-1980?

১৯৫১-১৯৮০ চনৰ সময়ছোৱাত ভাৰতত কোন খণ্ডই
আটাইতকৈ বেছি কৰ্মসংস্থাপন প্ৰদান কৰিছিল ?

(2)

(b) Which agricultural transformation is associated with HYV seeds, fertilizers and irrigation?

কৃষি ক্ষেত্ৰৰ কোনটো পৰিবৰ্তন এইচ. ওয়াই. ভি. (HYV) বীজ, সাৰ আৰু জলসিঞ্চনৰ লগত জড়িত ?

(c) What was the main objective of land reforms in India?

ভাৰতৰ ভূমি সংস্কাৰৰ মুখ্য লক্ষ্য কি আছিল ?

(d) In which year was the Goods and Services Tax (GST) implemented in India?

ভাৰতত জি. এছ. টি. (Goods and Services Tax) কোন বছৰত কাৰ্যকৰী হৈছিল ?

(e) The JAM trinity stands for
JAM ট্ৰিনিটি মানে কি ?

(i) Jan Dhan, Aadhaar, Mobile
জন ধন, আধাৰ, মোবাইল

(ii) Janata, Agriculture, Manufacturing
জনতা, কৃষি, উৎপাদন

(iii) Jobs, Assets, Money
চাকৰি, সম্পত্তি, ধন

(iv) Jan Dhan, Ayushman, Mudra
জন ধন, আয়ুষ্মান, মুদ্রা

(Choose the correct answer)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(3)

(f) In which year did India join WTO?

কোন বৰ্ষত ভাৰত WTOত অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল ?

(g) What is meant by 'market-oriented reforms'?

'বজাৰ-ভিত্তিক সংস্কাৰ' বুলিলে কি বুজায় ?

(h) Define liberalization.

উদাবীকৰণৰ সংজ্ঞা দিয়া।

2. Answer any six of the following questions :

2×6=12

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write two achievements of the Green Revolution in India.

ভাৰতৰ 'সেউজ বিপ্লৱ'ৰ দুটা সফলতা লিখা।

(b) Mention two weaknesses of Indian economy at the time of Independence.

স্বাধীনতাৰ সময়ত ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ দুটা দুৰ্বলতা উল্লেখ কৰা।

(c) Write any two objectives of the National Manufacturing Policy.

ৰাষ্ট্ৰীয় উৎপাদন নীতিৰ যি কোনো দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

(4)

(d) Mention two key features of the Jan Dhan Yojana.

জন ধন যোজনাৰ দুটা মুখ্য বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(e) Give two main reasons why the 2013 Land Acquisition Act was introduced.

২০১৩ চনৰ ভূমি অধিগ্রহণ আইন প্ৰণয়ন কৰাৰ দুটা মুখ্য কাৰণ উল্লেখ কৰা।

(f) State two challenges faced by the Indian manufacturing sector.

ভাৰতৰ উৎপাদন খণ্ডই সম্মুখীন হোৱা দুটা প্ৰধান প্ৰত্যাহ্বান লিখা।

(g) Write two names of regional trade agreements.

দুটা আঞ্চলিক বাণিজ্যিক চুক্তিৰ নাম লিখা।

(h) Write two causes that led to the Balance of Payments Crisis in the 1980s.

১৯৮০ৰ দশকত সৃষ্টি হোৱা লেনদেনৰ পৰিশোধৰ সমতা (Balance of Payments)ৰ সংকটৰ দুটা কাৰণ লিখা।

(i) Mention two reasons why the service sector has become important for India's GDP.

ভাৰতৰ GDPত সেৱাখণ্ডৰ গুৰুত্বৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

(5)

- (j) What is meant by financial inclusion?
আর্থিক অন্তর্ভুক্তি মানে কি ?

3. Answer any *four* of the following questions :

5×4=20

তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Evaluate the long-term economic implications of the structural policies in Indian economy adopted during the first three decades after Independence.

স্বাধীনতাৰ পাছৰ প্ৰথম তিনি দশকত গ্ৰহণ কৰা গঠনমূলক নীতিসমূহে ভাৰতীয় অৰ্থনীতিত দীৰ্ঘম্যাদীভাৱে কেনেকুৱা প্ৰভাৱ পেলাইছে, মূল্যায়ন কৰা।

- (b) Analyze the role of service sector in employment generation in India.

ভাৰতত কৰ্মসংস্থাপন সৃষ্টিত সেৱা-খণ্ডৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা।

- (c) Has economic reform been successful in eradicating poverty in India? Give reasons in support of your answer.

অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰে ভাৰতত দৰিদ্ৰতা দূৰীকৰণত সফলতা লাভ কৰিছেনে? তোমাৰ উত্তৰৰ সমৰ্থনত কাৰণসমূহ লিখা।

(6)

- (d) Briefly discuss the impact of Balance of Payments Crisis in India.

ভাৰতত লেনদেন পৰিশোধৰ সমতাৰ সংকটে কেনেদৰে প্ৰভাৱ পেলাইছে, চমুকৈ আলোচনা কৰা।

- (e) Write a short note on GST (Goods and Services Tax).

Goods and Services Tax (GST)ৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

- (f) Examine the role of PMGSY and MGNREGA in rural transformation.

গ্ৰামীণ ৰূপান্তৰণত PMGSY আৰু MGNREGAৰ ভূমিকা বিশ্লেষণ কৰা।

- (g) Analyze the role of capital flow (FDI, FII) in the development of India.

ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত মূলধন প্ৰবাহ (FDI, FII)ৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

- (h) Has economic growth in India been inclusive? Explain.

ভাৰতৰ আৰ্থিক বৃদ্ধি অন্তৰ্ভুক্ত বৃদ্ধিনে? বুজাই লিখা।

(7)

4. Answer any *two* of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Explain the role of agriculture sector in Indian economic growth.

ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিত কৃষি-খণ্ডৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Evaluate the economic performance of India after 1991 in terms of growth trends, sectoral shifts, poverty levels and income inequality.

অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধি, খণ্ডভিত্তিক পৰিবৰ্তন, দৰিদ্ৰতাৰ হাৰ আৰু আয় বৈষম্যৰ প্ৰৱণতাৰ ক্ষেত্ৰত ১৯৯১ চনৰ পাছত ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক কাৰ্যকলাপৰ মূল্যায়ন কৰা।

(c) Explain the features, role and future prospects of the MSME sector in India.

MSME খণ্ডৰ বৈশিষ্ট্য, ভূমিকা আৰু ভৱিষ্যতৰ সম্ভাৱনা আলোচনা কৰা।

(d) What is meant by formalization of the economy? Explain the challenges India faces in transitioning from an informal to a formal economic structure. 2+8=10

অৰ্থনৈতিক আনুষ্ঠানিককৰণ মানে কি? ভাৰতৰ অনানুষ্ঠানিকৰ পৰা আনুষ্ঠানিক অৰ্থনৈতিক গঠনত পৰিবৰ্তন আনিবলৈ দেখা দিয়া অসুবিধাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(8)

(e) How has India's trade with other countries increased after the 1991 reforms and joining the WTO? Explain how changes in trade policies helped India become more connected with the global economy. 5+5=10

১৯৯১ চনৰ সংস্কাৰৰ পিছত আৰু WTOত যোগদান কৰাৰ পিছত ভাৰতৰ অন্য দেশৰ সৈতে বাণিজ্য কেনেকৈ বৃদ্ধি পাইছে? বাণিজ্য নীতিত হোৱা পৰিবৰ্তনে কেনেকৈ ভাৰতক বিশ্ব অৰ্থনীতিৰ সৈতে অধিক সংযুক্ত কৰি তুলিছে, ব্যাখ্যা কৰা।

***